

Opinia i wrażenia dotyczące porównania fragmentów utworów przekazanych w dokumencie pod tytułem „Examples of established violations of academic integrity in the form of academic plagiarism in cases considered by the Ethics Committee of the National Agency for Higher Education Quality Assurance. (Приклади встановлених порушень академічної доброчесності у формі академічного плагіату у справах, розглянутих Комітетом з питань етики Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.)

Wszystkie przytoczone fragmenty spełniają definicję „plagiatu akademickiego, ponieważ cytaty nie mają odpowiedniego wydzielenia (attribution),

a w definicji ukraińskiej definicji plagiatu akademickiego: оприлюднення (частково або повністю). Owo **частково** ma bardzo duże znaczenie oraz oczywiście „інших авторів без зазначення авторства” ,

Taki rodzaj plagiatu, jak zaprezentowane w dokumencie, jest w Polsce najczęściej spotykaną formą plagiatu wykrywanego wśród naukowców i nauczycieli akademickich.

W Polsce nie ma prawnej – zapisanej w kodeksie definicji plagiatu, a więc nie ma i definicji prawnej plagiatu akademickiego.

W orzecznictwie sądów i literaturze prawniczej przyjmuje się, że plagiat (niezależnie od tego czy naukowy, akademicki, czy literacki) to czyn z art. 115.1 polskiego prawa autorskiego:

Article 115. 1. Whoever usurps the authorship or misleads others as to the authorship of a whole or a part of another person's work or another person's artistic performance shall be liable to a fine, restriction of liberty or imprisonment for up to 3 years.

Z tego zapisu jasno wynika, że plagiatem jest użycie nawet części cudzego dzieła, ale ta część musi być utworem w rozumieniu prawa autorskiego, czyli musi mieć

indywidualny i twórczy charakter. Definicja utworu jest w art. 1 prawa autorskiego:

Article 1. 1. The object of copyright shall be any manifestation of creative activity of individual nature, established in any form, irrespective of its value, purpose or form of expression (work).

Z tej definicji wynika, że utwór musi mieć jakiś utrwalony kształt, i pomysł, idea, nieopracowane dane badawcze nie są utworami, więc nie można ich splagiatować.

Nie ma natomiast istotnego znaczenia wielkość tego fragmentu. Dlatego cytat bez prawidłowego opisu jest uważany za plagiat.

Brak ochrony wyników badań to podstawowa różnica w stosunku do ukraińskiego „akademickiego plagiatu”.

W Polsce funkcjonuje podobna definicja dotycząca plagiatu naukowego, ale nie w zapisach prawa – ale w Kodeksie Etyki Pracownika Naukowego PAN – którego powinni przestrzegać wszyscy pracownicy nauki.

Kodeksem tym posługuje się m. in. Komisja Etyki PAN, która ma pewien wpływ na możliwość zablokowania awansu lub odebranie tytułu naukowego, więc też ma znaczenie praktyczne i prawne, nie jest to jednak prawo powszechnie obowiązujące. Definicja plagiatu w Kodeksie Etyki jest podobna do ukraińskiej – obejmuje pomysły i idee naukowe oraz wyniki badań.

W Polsce mamy już sporo orzeczeń w sprawach plagiatów. Są już także dość powszechnie uznawane komentarze ekspertów.

W orzeczeniach sądów i literaturze prawniczej funkcjonują pojęcia „plagiatu częściowego” czyli obejmującego fragment zapożyczanego utworu, oraz plagiatu „ukrytego” – czyli:

plagiat ukryty, definiowany jest jako mieszania własnej samodzielnej pracy twórczej z twórczością cudzą bezprawnie przejętą.

Wyrok polskiego Sądu Okręgowego opisujący plagiat ukryty:

Wśród rodzaju plagiatu ukrytego wyróżnia się m. in. plagiat redakcyjny (sklejenie cudzego dzieła lub cudzych dzieł, wkład twórczy plagiatora polega na zmontowaniu i scaleniu kilku dzieł jednego lub większej ilości autorów), plagiat inkorporacyjny (polega na wcieleniu do własnego utworu cytatów z prac innych autorów bez podania ich źródła, nazwiska autora i oznaczenia cudzysłowem), czy plagiat współautorski (to zespolenie cudzych i własnych elementów autorskich nie pozwalające na wyraźne wyodrębnienie elementów przywłaszczonych: w:

Wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 23 listopada 2015 r. sygn **XXV C 4042/05**, [http://orzeczenia.warszawa.so.gov.pl/content/\\$N/154505000007503_XXV_C_004042_2005_Uz_2015-11-23_002](http://orzeczenia.warszawa.so.gov.pl/content/$N/154505000007503_XXV_C_004042_2005_Uz_2015-11-23_002):

Celem plagiatu ukrytego jest tak zmienić tekst przejmowany, żeby było bardzo trudno go rozpoznać i wykryć.

W stwierdzeniu plagiatu ukrytego pomaga przedstawienie takiej samej sekwencji (kolejności) zdań, przedstawiającej jakąś myśl lub zagadnienie tak samo w kilku kolejnych zdaniach podobnymi słowami, użycie kilku lub kilkunastu dokładnie takich samych przykładów (chyba, że w konkretnym przypadku nie da się użyć innych – dlatego trzeba znać merytorycznie temat pracy), lub kilka czy kilkanaście dokładnie tych samych cytowanych publikacji, w tej samej lub bardzo podobnej kolejności).

Czasem plagiator używa cudzego tekstu, by napisać swoją pracę na inny temat. Na przykład pisząc historię Wikingów przepisuje obszernie fragmenty i opisy historii Germanów, zmieniając tylko imiona, nazwy miast i plemion.

1. In case 1 **Портнов А.В. Становлення і розвиток конституційного судочинства в Україні: теоретичні і практичні проблеми. Дисертація доктора юридичних наук. – Інститут законодавства Верховної Ради України. - К.,2009.**
2. fragment no 2 – Jest bardzo mocno zmieniony, warto jest spytać eksperta w temacie dysertacji, czy jest możliwe i prawdopodobne pokazanie innego przykładu od:
статті 127 Конституції Соціалістичної Республіки Югославія від 27 квітня 1992 року було закріплено, що Конституційний суд може за власною ініціативою порушити провадження щодо оцінки конституційності і законності.

Ze względu na mocno zmieniony tekst trudniej udowodnić, że jest to ten sam utwór, ale połączenie z pozostałymi fragmentami daje nam już taką pewność. Dlatego ilość fragmentów i ich długość liczona z słowach i zdaniach ma znaczenie dla wykrycia plagiatu ukrytego. Jeden fragment może być przypadkiem. Wiele, nawet krótkich, nie może być przypadkowe.

We fragmencie no. 3 jest już 5 takich samych przykładów w tej samej kolejności:

1 60 членов любой палаты во Франции,

2 50 – в Испании,

3 1/5 или 1/10 депутатов в зависимости от того, предварительный контроль или последующий, в Португалии),

4 Австрийский Федеральный конституционный закон (ч. 1 ст. 140) уполномочивает на обращение в КСП по этому вопросу ...: – Административный суд, Верховный суд, иной суд, уполномоченный на рассмотрение дела по второй инстанции, ... Федеральное правительство (о законах земель

5 Согласно ч. 1 ст. 162 Испанской конституции ...

To nie może być przypadkiem.

W pozostałych przypadkach ilość i wielkość bardzo podobnych fragmentów jest wystarczająco duża, by uznać że doszło do plagiatu „ukrytego”.

Czasami w udowodnieniu takich zapożyczeń mogą pomóc identyczne błędy językowe lub składniowe. Plagiator nie zawsze zauważy i poprawi błędy.

Mamy już też orzeczenia sądów w sprawach cytatów, które jasno stwierdziły, że wymienienie publikacji w spisie literatury (bibliografii vel *references*) nie jest wystarczające do uniknięcia odpowiedzialności za plagiat. Cytaty nie mogą też zastępować autorowi tekstu, tylko go komentować, polemizować, analizować i przedstawiać poglądy innych. I nie może być ich zbyt dużo – przy czym proporcje wkładu własnego do wkładu innych nie są ustalone, i za każdym razem sąd będzie to badał.

Cytaty muszą być wyraźnie zaznaczone, tak, żeby nie było wątpliwości co do tego, kto jest autorem danego fragmentu, w sposób zgodny z zasadami obowiązującymi w danej nauce (przyjętymi na przykład w kodeksie etycznym czy statucie uczelni).

Z częściowym i ukrytym plagiatem mamy do czynienia we wszystkich przedstawionych przypadkach.

Do pełnej analizy brakuje mi jeszcze całych tekstów dysertacji -

pewne znaczenie ma wielkość i rola znalezionych zapożyczeń w tekście. Ważne jest, że cytaty nie były wykorzystane jako coś, co autor krytycznie lub pochwalnie komentuje, ale zastąpiły tekst rzekomego autora.

Generalnie, im więcej im dłuższych fragmentów, tym łatwiej udowodnić plagiat, ale w przytoczonych fragmentach jest to dość oczywiste – w dodatku fakt zamiany pojedynczych słów i wyrażeń służący ukryciu zapożyczeń = świadczy o celowym, a nie przypadkowym działaniu w złą wiarę na szkodę rzeczywistych autorów.

Differences in definition of „plagiarism” between Poland and Ukraine:

Plagiat – Ukraina

академічний плагіат - оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства; Докладніше: https://kodeksy.com.ua/pro_osvitu/statja-42.htm

Poland: (general law)

ACT of 4 February 1994 ON COPYRIGHT AND RELATED RIGHTS

Article 1. 1. The object of copyright shall be any manifestation of creative activity of individual nature, established in any form, irrespective of its value, purpose or form of expression (work). 2. In particular, the object of copyright shall include:

Article 4. The copyright shall not apply to: 2 1) legislative acts and their official drafts; 2) official documents, materials, logos and symbols; 3) published patent specifications and industrial design specifications; 4) simple press information.

Article 29. 1. It shall be permitted to quote, in works constituting an independent whole, fragments of disseminated works or minor works in full, within the scope justified by explanation, critical analysis, teaching or the rights governing a given kind of creative activity. 10 2. For teaching and research reasons it is permissible

to include disseminated minor works or excerpts from larger works in textbooks and reading books.

Poland : second definition of plagiat (scientific plagiat)

In: The Code of Ethics for Research Workers was prepared by the Science Ethics Committee and enacted by the General Assembly of the Polish Academy of Sciences on 25 June 2020 (the same was in Code of ethics published 2017)

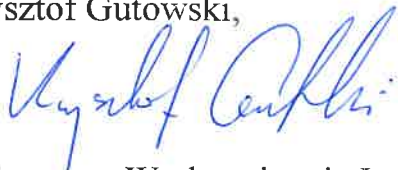
4.1 = GROSS VIOLATIONS OF ETHICS IN SCIENCE

Fabrication and falsification of research results as well as plagiarism are the most serious forms of research misconduct that damage the ethos of science and violate fundamental principles of scientific integrity.

1. **Fabrication** involves making up results and recording them as if they were real.
2. **Falsification** involves changing or omitting unwelcome data, so that research results are not accurately represented.
3. **Plagiarism** is the appropriation of another person's **ideas, research results or words** without giving appropriate credit; this action constitute a violation of intellectual property rights.

[https://instytucja.pan.pl/images/2016/komisja_etyki/Code of Ethics for Research Workers.docx](https://instytucja.pan.pl/images/2016/komisja_etyki/Code_of_Ethics_for_Research_Workers.docx)

Krzysztof Gutowski,

Wydawca w Wydawnictwie Instytutu Nauk Prawnych PAN,

Były ekspert Plagiat.pl sp. z o.o. ds. wydawnictw i prawa autorskiego,

Biegły sądowy ds. piractwa i plagiatów z listy Sądu Okręgowego w Warszawie.

Warszawa.

Mob +48 606 703 527